

# De Heraut

VAN DE

## Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 27 Februari 1887. N°. 479.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.  
Bijlagen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonneementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Warmoesstraat 106, Amsterdam.  
Inzendingen die later dan Donderdag's namiddags te 12 ure worden ontvangen komen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden / 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.  
Abonneementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirectoren enz. en aan het Bureau, Warmoesstraat 106, te Amsterdam.  
Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent.  
Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verlagen van Vereenigingen 10 Ct. per regel.

### Bij dit Nummer behoort een BIJVOEGSEL.

#### Van des menschen verlossing.

##### ZEVENDE ZONDAGSOPDEELING.

###### III.

De tijd is vervuld. Bekeert u en geloof het Evangelie.  
Marc. 1:15.

Op het punt van het geloof zijn onze vaders ongemerkt in onderlinge tegenspraak vervallen; een tegenspraak die voor den lezer van Brakels en Comries geschriften geen geheim is, en die niet mag blijven liggen, of ze gaat kankeren in den wortel onzer belijdenis.

Lichte daarom ons derde artikel over deze Zondagsafdeeling het ontstaan van deze tegenspraak eenigzins toe.

In de Roomsche kerk vonden onze vaders de bedenkelijke leer van de dusgenaamde *fides implicita*, wat beduidt: van een ingewikkeld geloof. Van Roomsche zij bedoelde men hiermee, dat een gewoon leek volstrekt niet in de noodzakelijkheid verkeerde, om de onderscheidene stukken des geloofs in zijn bewustzijn op te nemen, en na kennisneming, als waar te belijden, maar dat hij volstaan kon, met een algemeene genoechtheid tot gelooven, zoodat hij, ongezien en ongekend, op de autoriteit der kerk afgaande, den inhoud des geloofs aannam.

Hiertegen kwamen de Gereformeerden met kracht op, en hielden staande, dat tot een zaligmakend geloof wel terdege kennis van de zaak die men gelooven zal onmisbaar is, en dat uit dien hoofde zulk een onbewust geloof wel *superstitious*, maar nooit *zalig* kan maken.

En in zooverre hadden onze godgeleerden hierin ongetwijfeld gelijk. Immers geeft men eenmaal toe dat de dispositie des gemoeds volstaat, om ongezien te teekenen wat de kerk staande houdt, dan heeft dit onvermijdelijk ten gevolge, dat de *kennis der waarheid* bijnaak en overvloedigheid wordt, en het geloof in stede van op Christus zelve zich op de kerk en de geestelijkheid richt. Het wordt dan een mystiek, onhelder en duister geloof, waar allerlei in woelen kan, dat onzuiver voor Gods oog wordt bevonden, en alle belijdenis van beginselen lijdt schik. Er is dan geen eigen aandrift tot onderzoek. Er is geen zelfstandige openbaring der geesten in de vrijheid Christi. En in stede van voorbereiding voor de vrijheid van Gods kinderen is het nogmaals „de geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze” waaronder ge zucht.

En toch, hoe volmondig we dit ook toestemmen, toch is, in de controversen tegen Rome, tweerlei punt bij onze vaders onopgelost gebleven: we bedoelen de zaligheid der kleinen, en de zaligheid der minbedeelenden van begrip.

Bezien we beide iets van naderbij.

Had onze kerk den kinderdoop verworpen en de harde gedachte uitgesproken, dat wie onbekeerd en ongedoopt sterft, verloren is, dan, natuurlijk, had men ongestoord op de lijn der kennis kunnen voortgaan. Immers men had dan gesteld, dat een kind te zijner tijd met de waarheid wordt bekend gemaakt; dat, na deze bekendmaking, het ingewrochte geloof zich op deze waarheid richtten kan; en dat alleen zij gezegd kunnen worden daadwerkelijk te gelooven, die alsnu deze gekende waarheid omhelzen.

Alle meer intellectuele richting onder de Gereformeerden (denk aan Prof. Doedes) is dan ook geëindigd met den kinderdoop te verwerpen. Men sluit dan eenvoudig het oog voor de schakeringen des levens, en alle moeilijkheid vervalt.

Wie echter dieper nadenkt, en met de Dordsche vadersen belijdt, dat godvruchtige ouders ook „an de zaligheid hunner vroeg gestorven lievelingen het beste verhopend mogen, die stuit hier op een zeer ernstig bezwaar.

Zegt hij toch, „deze kinderen zijn buiten geloof gezaligd,” waar blijft dan de waarheid, dat „wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden,” of ook zegt men, „neen, ook deze kinderen gelooven!” waar blijft men dan tegenover Rome met de onmisbare „kennis?”

Gemeenlijk nu maakten onze godgeleerden zich hiervan af met de opmerking, dat zij uitsluitend van de *volwassenen* spraken, en dat voorts de Heere in zijn

almachtige genade *zijn eigen wegen* voor de kleinen had.

Intusschen voelden ze zelve wel, dat dit geen hout sneed. Wierden toch de kleinen buiten geloof zalig, dan werd op zeer ongelijke wijze de vastheid der waarheid losgewrikt. Want immers, zoo een klein kind er buiten geloof kon komen, waarom dan een groot mensch ook niet? En dat eenmaal toegegeven, waar bleef dan de klem van heel de Heilige Schriftuur?

Onze uitnemendste godgeleerden gelijk Voetius en Rutherford hebben daarom terstond dit kwaad zoeken te stuiten, door de belijdenis, dat de Heere het werk der wedergeboorte meestal reeds voor den heiligen Doop in de kleinen werkt, die verkoren zijn, en dat de Doop aan hen, *als reeds wedergeboren*, wordt toebediend; dat voorts het tweede leven, dat ook de kleinen door deze tweede geboorte ontvangen, uit zijn aard met de neiging tot gelooven behept is; en dat God de Heere, die in den aardkorrel reeds den halm en de volle aar ziet, ook de kleinen niet buiten geloof zaligt.

Toch is men na Voetius van deze goe. de lijn weer afgegaan, en heeft, om de kennis toe vooral hoog te houden, de „kleine kinderens” weer geheel uit het oog verloren, tot eindelijk A. Marc in zijn *Merch der godgeleerdheid*, geheel op intellectuaalisch standpunt aanlandde en nauwelijks met de „kinderens” rekent. Dit voelde in ongemeene mate de „onderwerpelijke richting”, en het is de uitnemende verdienste van Comrie en Holtius, dat ze, het gevaar van deze zwenking inziende, toen op het voetspoor van vele Engelsche godgeleerden de *voorwerpelijke* daad Gods weer op den voorgrond trokken door hun prediking van het ingeplant geloofsvermogen.

Dit was feitelijk een terugkomen op de prediking van Voetius; alleen op het stuk van het geloof iets meer ontwikkeld.

Ook de tweede bedenking, waarop we boven wezen, maande hertoe. Het is toch volstrekt niet waar, dat de moeilijkheid uitsluitend in de „kleine kinderens” zit, die vroeg sterven. Wie zoo oordeelen, zijn mannen van de theorie, die buiten het leven staan. Wie toch meeleeft met de schare, die weet, dat van de honderd volwassenen, die vreugdevol in hun Heere afsterven, hoogstens een tiende gedeelte zoover in de kennis der waarheid is doorgedrongen, dat ze den samenhang van dit schoon gebouw doorzien. De meesten daarentegen weten er, o, zoo weinig van. En komt ge onder een klasse van menschen, bij wie zekere verstandelijke botheid verre van uitzondering is, dan bespeurt de kenner al ras, dat de meest gewone begrippen zelfs ontbreken.

Leerde nu Jezus, dat „de wijzen en verstandigen” de gelukzaligsten zijn, overmits zij het gansch bestel zoo vaardig kunnen uitleggen, dan ware het iets anders. Maar nu de Heere leert, dat juist de „kinderens in verstand” de zaligen zijn, nu tast men, hoe ook deze conclusie ons lijnrecht met de Heilige Schrift in strijd brengt. Neem bv. het stuk onzer rechtvaardigmaking, en ontleed dit in zijn bestanddeelen, om elk Arminianisme uit te bannen, en vraag eens hoevele broeders en zusters in de groote stad van Amsterdam, u deze Rechtelijke daad Gods in zijn Besluit, in zijn Vierschaar, in de Opstanding Christi, in het forum der consciëntie, en in zijn toenemende klaarheid voor het bewustzijn van den geloovige behoorlijk kunnen uitleggen. Schoeit ge dus op die leest uw kerk, dan geeft ge aan de spitsvondigen een ongerechtvaardigde voorkeur; de sterkere denkers worden dan de vroomsten geacht; een ongemeen geheugen brengt in roep van heiligheid; en de hersenen krijgen in uw Christelijke schatting een veel te sterk overwicht op het innerlijk leven der ziel.

Ook dit kwaad nu bezwoeren Maccovius en Voetius en na hen Comrie en Holtius, door van deze onderwerpelijke geloofswerking de zielen terug te roepen naar de schepping des nieuwen levens en het inplanten van het geloofsvermogen door den Heere. En als men hun dan tegenwierp, dat ze op die wijs naar Rome terugwenkten en weer ongemerkt tot de leer van een „ingewikkeld geloof” kwamen, dan wisten ze wel beter, en hebben ze meer dan eens getoond, dat zij juist nog beter dan de „onderwerpelijke” lieden Rome staan konden.

Tweerlei strekke er toe, om dezen draad verder voort te spinnen.

Voor wat de „kleine kinderens” aangaat de opmerking, dat het geloof, gelijk Rome

dit opvat, een gemoedsneiging is, die niet noodzakelijk met het bewustzijn in verband staat. Ge onderteekent het ook ongesien en ongelezen, en toont juist door dat teekenen van wat ge niet laat, „*uw blind vertrouwen*”. Tegen deze *cavea fides*, dit „blind geloof,” stellen wij nu daarentegen de *organische opvatting van het geloof*, en wel in tweerlei opzicht. Organisch voor wat onze personen aangaat, in zoover wij belijden, dat het geloof eene hebbelijkheid is die *heel ons wezen*, en dus ook ons *bestaan* eigen wordt door de wedergeboorte. En ten tweede organisch in *zich zelf*, in zooverre, in de kiem, ook, al ontbreekt de werking nog, toch *heel denzelfde aard* in zit, die straks uit zal komen, en deze aard, zoo er slechts tijd van leven is, met noodzakelijkheid uitkomen moet.

En voor wat de eenvoudigen of onnoozelen aangaat, zoo moet steunpunt en verweer tegen het onzalig intellectualisme en de kanker van het dorre begripsgeloof gezocht in een leggen van allen nadruk op het *bovennatuurlijk karakter* van de kennis die uit het geloof komt. Deze kennis mag niet opgevat als geheugenwerk, als begripsgave, als macht en talent om het weer te geven en in woorden uit te spreken. Neen deze kennis van de verlichte oogen des verstands is een geestelijke *clairvoyance* of helderziendheid, gelijk Adam die in het Paradijs vóór den val bezat, en gelijk de zaligen daarboven die genieten, om te zien met ongedekten aangezichte.

En op die wijs vervalt metterdaad elk bezwaar. Het blijft dan één eisch des geloofs voor een ieder die zalig wordt. Dit geloof is één in zijn kiem en in zijn volle opbloeden. De zaligheid der kleinen wordt geen oorkussen van traagheid voor wie opwies tot rijper leeftijd. En de man van veel begripkracht en veel geheugen drukt de eenvoudigen niet neer, maar heft ze op. En hiermee valt dan tevens het spreekje van kinderen, die op het geloof van hun ouders gedoopt werden; vervalt alle moeilijkheid uit het Doopsformulier; en komt er klaarheid en vastheid van gang door de eenheid die in het wezen des geloofs wordt gehandhaafd.

Altoos weer het geloof onder het beeld van de spons. Ook al ligt de spons nog dor en droog, toch is ze spons, ook nu ze nog met geen water in aanraking kwam. Maar doopt ge ze in het water, dan moet ze het vocht inzuigen. En doet ze dat niet, dan blijft ze geen spons te zijn.

En zoo verstaan we dan nu ook de 22ste Vraag van den Catechismus, als op het onderzoek: *Wat is dan een Christen noodig te gelooven?* geantwoordt wordt: „*Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt, hetwelk ons de artikelen onzes algemeenen en ongetwijfeldden Christelijken geloofs in een hoofdsomme leeren.*”

Terecht toch is hiermee uitgesproken, dat elk persoon, die van Godswege een ingewrochte geloofshebbelijkheid of geloofservaring ontving, zoodra hij met de belofte van het Evangelie in aanraking komt, zich daarvoor ontsluiten zal en deze belofte gelukkig aanneemt. Dat Evangelie ligt er nu eenmaal. Die beloften schitteren er in. En nu is dit Evangelie alzo geformeerd en dat geloof alzo ingewrocht, dat zoodra ze met elkaar in aanraking komen, het één in het andere inzuigt en indringt.

Toch ligt er nog meer in dit antwoord; iets wat vooral tegenover de pseudo-mystiek der Ethischen moet volgehouden. Er staat namelijk niet, dat een kind van God begint met Jezus in zijn gemoed op te nemen, of zich aan Jezus over te geven, maar dat alle geloof begint met een *gelooven van het Evangelie*, en wel niet van den Christus in dat Evangelie, maar van de beloften die in dit Evangelie vervat zijn. Het begint dus niet van de zij van het gemoed, noch van den wil, maar van de zij van het *bestaan*.

En dit natuurlijk, dit kan niet anders, — al het roepen, dat men eerst begint met Jezus aan te nemen, is ongerijmd. Hoe toch wilt ge Jezus aannemen, zoolang hij niet meer voor u is, dan een naam zonder inhoud, een klank zonder wezen? En zegt ge: „Nu, maar zoo bedoel ik het ook niet, ik bedoel een aannemen van Jezus, als Verlosser van zondaren,” welnu, dan ligt reeds hiermee heel de Ethische theorie onderboven geworpen, want te weten dat Jezus een Verlosser van zondaren is, is geen zaak van het gemoed noch van den wil, maar wel terdege een zaak van ons *bestaan*.

Ge kunt niets aannemen, of het moet voor u zekeren vorm of zekere gestalte of

zekeren inhoud hebben, en zoodra ge aan den Christus ook maar eenigen vorm of eenige gestalte of eenigen inhoud toekent, ontstaat de vraag, of ge u in uw voorstelling wel strookt met het Evangelie, en of ge soms ook een *denkbeeldigen* Christus vercoost in stede van den wezenlijken die voor ons leed en stierf.

Zoo komt ge dus aanstonds op het terrein van het bewustzijn, en blijkt overtuigend, dat de kennis wel *moest* voorafgaan, al geven we gaarne toe dat er duurzaam een gestadige wisselwerking ontstaat, een meerdere kennis die tot warmer gemeenschap en een inniger gemeenschap die tot zaliger kennis leidt. Kennis en sympathie voeden elkaar weerkeurig.

Gelooven blijft daarom gelooven in strikten zin.

Gelooven wil zeggen: *gesprokene woorden als waar aannemen*, niet omdat gij er de waarheid van inzielt, maar omdat uw zeggeman in *zijn persoon* u voldoende waarborg oplevert. Weg dus met alle nieuwe vondst, dat gelooven eigenlijk is „*zich overgeven*”, zich „*toevertrouwen*”, een „*omhelzen*”, of wat ook; neen, laat ons nuchteren blijven. Dat alles moge er uit volgen, maar is het eigenlijk, oorspronkelijke gelooven niet.

Zult gij iets gelooven, dan moet er iets *gezegd* zijn, wat ge looven zult, en de waarheid en zekerheid van dit gezegde moet voor u uitsluitend gelegen zijn in den persoon die het zegt.

Weten komt daarom bij zaken te pas, maar bij alle personen geloof. Als gij iets zegt, geloof ik het, zoo ik het aannem op grond van het vertrouwen dat uw persoon mij inboezemt. Boezemt gij mij dat vertrouwen niet in, en ik ga ander bewijs zoeken, dan geloof ik u niet.

En zoo nu ligt het ook bij God den Heere en bij het geloof dat zalig maakt.

Te gelooven onderstelt 1°. dat God *sprak*; 2°. dat tot u kwam wat God gesproken heeft; en 3°. dat gij dit door God gesprokene nu voor waarachtig en zeker houdt alleen en uitsluitend op dezen eenigen grond, dat *Hij die het sprak niet liegen kan*.

Zoo, en zoo alleen mag het in onze Christelijke kerk geleerd worden.

En daarom zegt ook de Catechismus zoo schoon en waar, dat een Christen gelooven moet al wat God in zijn Evangelie beloofd heeft. Een belofte is in woorden. Een belofte is uitgesproken. Een belofte onderstelt een belover. En nu is het noodig ter zaligheid, dat gij God den Heere *op het woord zijner belofte om zijns zelfwillen* geloofd.

En doet ge dit nu, natuurlijk dan wordt die belofte voor u ook wezenlijk waarheid, een waarheid, waar gij met hartelijke toestemming der ziele bijvalt. En zoo ontspruit dan vanzelf uit het geloof die *inkerende werking*, die de belofte alsnu op u zelve past, en u doet zien, gelijk we ons vorig artikel besloten: „*Die doemeling, waarmee ik God den Heere in de Schrift zie handelen, ben ik, en tevens zie ik in de Schrift hoe de Heere dien doemeling, die ik ben, dien goddelooze, rechtvaardigt en redt*”.

En in dat geloof zijt ge dan zalig!

KUYPER.

### „Hosannah in de hoogste hemelen!”

Geregend zij het Koninkrijk van onzen vader David, hetwelk konint in den naam des Heeren! Hosannah in de hoogste hemelen! Marc. 11:10.

Hosannah is een vreugdekreet, een kreet van heilige verheuging in den God onzes heils.

Uit Psalm 118, in het slot, is dat Hosannah gekomen.

Er wordt daar gezongen van „den steen, dien door de tempelbouwers verachtelijk was een plaats ontzegt,” die nu van God ten hoofd des hoeks is gezet. Dus van Messias, van Immanuel, van den Goel die ons komt verlossen. En Hem nu jubelt de kerke Gods tegen: Hosannah, d. i.: Geef nu heil, Heere! Geregend is Hij, die daar komt in den naam des Heeren!

Dat Hosannah is aan Jezus, toen hij nog op aarde verkeerde, 666 toegeroepen. Bij zijn laatste opgang naar Jeruzalem, toen hij deed naar het woord door Mozes en Elia hem op Thabor toegeroepen, „van den uitgang dien hij volbrengen moest te Jeruzalem,” en toen hij, gezeten op een ezeltuilen, symbolisch-prophetisch, naar Zacharia's godspreek, Jeruzalems poorte binnentreed, om zich voor de oogen van heel Jeruzalem als Messias te openbaren.

Want al zweeg toen Jeruzalem, het voor Paschen opgekomen landvolk zweeg niet, en

nauwelijks gaven de discipelen het sein door hun kleederen op het veulen te leggen, of al het volk begon hun kleederen op den weg te spreiden, en ze sneden de meien van de boomen af, en wuifden hem tegen, en toen wierd het één geroep, en één gezang, en één gejubel, op heel den heirweg: Hosannah, Hosannah voor Jezus!

En sinds die ure is het Hosannah voor Jezus slechts een korte wijle afgebroken; want wel is het toen op Gabbatha in het *skruut hem, kruist hem!*, gesmoord, maar nauwelijks is de Pinksterdag aangebroken, of uit duizend monden galmt het Hosannah voor Jezus weer naar den hooge. En sinds breidde de kerk zich uit en uit, en waar ook haar vane wierd heen gedragen, altoos volgde het zoet geklank van het jubelend Hosannah!

En thans is er in heel ons werelddeel geen plek en geen oord, of elken Sabbat ruischt de stroom des lofs en der aanbidding en gaat het Hosannah van menschenlippen, bij orgeltoon, voor hem op.

Er ligt in dit ruischen van den Hosannah-stroom voor Jezus iets zoets en iets godds.

Wie zou dien lof smoren willen? En toch, wie dieper leeft en dieper ziet, heeft met dat Hosannah-gejubel, o, zoo weinig vreë.

Reeds op den weg van Bethfagé naar den Olijfborg, zoo zegt Johannes ons, wisten zelfs de discipelen, laat staan die schare Galileërs, niet eens wat ze deden.

Ze zongen, en jubelden, en joelden maar! Schier alles opgewondenheid, opgetogenheid, wilde, woeste geestdrift, maar zonder innerlijke aandriving van den Geest in het hart.

En, helaas, zooda het toen bij den Olijfborg was, is het zoo ook niet meest nog in de kringen van wie nu lofzingen?

Gemengd vloeit de hoop in het bedeluis saam. En hoor, daar zet het orgel in, en nauwelijks slaat het aan, of allermond opent zich, en schier ieder zingt in het Hosannah voor Jezus me!

Maar onder het zingen vertolkt een dwaalend oog, een bezige hand, een ongewend ge-laat, u genoegzaam, hoe eerst op het uiterste der lippen dat Hosannah geboren werd, en ge gevoelt: Neen, zulk een Hosannah is het offer dat Jezus behagen kan, niet!

Of ook, het oog leeft mee in het lied; gloed zelfs vertoont het aangezicht bij het zingen; hier merkt ge wel waarlijk, dat het Hosannah de ziel heeft geroerd. En toch, spreek straks met die zangers, die zangsters, en hoe volstrekt niets is door die jubelende ziel van de groothed van uw Heiland verstaan!

O, Onze psalmen waren niet rijk genoeg, om Jezus' lof uit te loven op hooge tonen. Gezangen opzettelijk voor zijn lof gedicht moeten in het bedeluis ingedragen. En zoo vermenigvuldigen zich de Hosannahliedekens.

Maar, helaas, juist in de kringen, waar die Hosannahliedekens het meeste bestaan, wat onkennis, wat ondiepte in de liefdesvoor Jezus, wat onwijdigheid, wat overvakkigheid, hoe schier niets van Jezus wezenlijke groothed verstaan!

Neen, het Hosannah voor Jezus moet niet uit de bewondering van zijn groothed opgaan. Als het Jezus daarom te doen ware geweest, dat een zangerskoor zijn groothed zou bezingen, wat ware zijn vleeschwording dan noodig geweest?

Had hij dan zijn duizendmaal tienduizend engelen niet gehad, om, schooner dan ooit een menschenot het kan, den lof en den prijs zijner goddelijke deugden al groter te maken?

Maar wat geen engel ooit kon of kan, dat is het wat Jezus van menschenlippen zoekt, en lid van den verlate voor den Berg die hem vrijkocht.

En daarom niet het lied der bewondering van Jezus' groothed, maar het „Mijn Goel, mijn Jezus, mijn Redder, mijn Heer!” dat, en dit alleen is muziek in Jezus' oor, dat de hem wel-aangename wirook, die hem tegen moet geuren; dat het Hosannah waarnaar hij smacht.

En Hosannah, zooda's Psalm 118 het ons voorzeft, waarin het „Geregend zij de groote Koning!” hem wordt toegeroepen, mits met er bij, dat hij in onze plaats en wij in hem als offerdiensten gebonden zijn met koorden tot aan de hoornen van zijn altaar!

Neen, niet uit de hoogte, maar juist alleen uit de diepte is het Hosannah onzen Heere goed en zoet.

Niet als gij er u voor geeft, om te willen uitgalmen, hoe groot en hoe heerlijk die Koning is, maar als ge zelf voelt geen enkelen toon van lof te kunnen uitbrengen, en u van eigen niets volkomen bewust zijt geworden, en ge nederligt als in een kuil die zonder water is, en ge hoort dan het Evangelie van heil en van redding u tegenklinken, en in dat licht ziet ge uw Ontfermer, uw Redder, en ge kunt het nu niet inhouden, maar moet het uitroepen: „o, Heere, wat is uw genade almachtig, wat is uw zondarsliefde groot!”

En daarom de echte zangers die voor Jezus zingen zullen, zij die in het *kerken* zelf den toon van hun *sang* gevonden hebben.

Niet wie den palmtak voor Jezus van den boom snijdt, maar wie de wilde loten afsnoeit van den stam zijns eigen levens; niet wie kleederen voor Jezus meent te kunnen spreiden, maar wie zijn eigen kleederen scheurt, om zich door Jezus met het kleed zijner gerechtigheid te laten bedekken; niet zij die wanen aan Jezus